

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 21 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu, XI Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Bojarska

Protokolant: Ewa Chorzępa

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 kwietnia 2016 r. we W.

sprawy z powództwa Kancelaria (...) S.A. z siedzibą w K.

przeciwko K. J.

o zapłatę 912,66 zł.

powództwo oddała.

Sygnatura akt: XI C 1046/15

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w elektronicznym postępowaniu upominawczym do Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie storna powodowa - Kancelaria (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K., wniosła o zasądzenie od pozwanego K. J. kwoty 912,66 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 lutego 2014 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu pozwu wskazano, że (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. zawarła w dniu 28 listopada 2014 r. ze stroną powodową, umowę przelewu wierzytelności przysługującej jej w stosunku do pozwanego. O dokonaniu cesji pozwany został poinformowany pismem z dnia 28 listopada 2014 r. Dalej wskazano, że pozwany w dniu 27 stycznia 2014 r. zawarł z cedentem umowę pożyczki na kwotę 600,00 zł za pośrednictwem należącej do cedenta platformy internetowej (...). Zgodnie z umową pożyczki, przed wypłaceniem przez cedenta środków pieniężnych w umówionej wysokości na wskazane przez pozwanego konto bankowe, dokonał potwierdzenia swoich danych osobowych oraz akceptacji warunków umowy realizując przelew weryfikacyjny. W dniu 27 stycznia 2014 r. cedent wypłacił środki zgodnie z zawartą umową pożyczki. Uzgodniony i zaakceptowany przez pozwanego, całkowity koszt pożyczki, który zobowiązał się zwrócić wynosi 912,66 zł. Termin zwrotu pożyczki ustalony został na dzień 11 lutego 2014 r. W dniu 28 listopada 2014 r. strona powodowa wezwała pozwanego do dobrowolnego spełnienia świadczenia, jednakże nie odniosło to żadnego skutku.

Postanowieniem z dnia 9 kwietnia 2015 r. Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie, stwierdzając brak podstaw do wydania nakazu zapłaty, przekazał sprawę tut. Sądowi jako sądowi właściwości ogólnej.

Uzupełniając pozew wniesiony drogą elektroniczną, pismem procesowym datowanym na dzień 13 lipca 2015 r., strona powodowa dołączyła wnioskowane dowody z dokumentów i wskazała sposób wyliczenia kwoty dochodzonej pozwem. Jak podano, składa się na nią: kwota udzielonej pożyczki – 600,00 zł, prowizja za udzieloną pożyczkę – 96,00 zł oraz koszty wezwań do zapłaty – 216,66 zł. Ponieważ pozwany zobowiązał się do zwrotu całej kwoty do dnia 11 lutego 2014 r., strona powodowa dochodzi nadto zapłaty odsetek ustawowych od daty wymagalności zobowiązania pozwanego.

Odpis pozwu wraz z załącznikami i zawiadomieniem o terminie rozprawy został doręczony pozwanemu K. J. w trybie art. 139 k.p.c. Pozwany nie złożył odpowiedzi na pozew i nie wdał się w spór co do istoty sprawy ze stroną powodową.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W nieustalonym terminie przygotowany został projekt umowy ramowej pożyczki pomiędzy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., jako pożyczkodawcą, a K. J., jako pożyczkobiorcą, na podstawie której pożyczkodawca miał udzielać pożyczkobiorcy pożyczek na okres od 7 do 30 pełnych dni, w kwotach od 300,00 zł do 10 000,00 zł pełnych złotych, na warunkach potwierdzonych na piśmie lub przesłanych drogą elektroniczną.

W projekcie przewidziano, że pożyczkobiorca może wnioskować o pierwszą pożyczkę rejestrując się i tworząc konto użytkownika na stronie internetowej (...) podając wymagane dane i przelewając kwotę 0,01 zł - opłaty rejestracyjnej na rachunek bankowy pożyczkodawcy (0,50 zł w przypadku skorzystania z platformy (...)) w celu potwierdzenia swoich danych osobowych. W § 3 ust. 4 projektu przewidziano, że dokonanie ww. czynności oznacza akceptację przez pożyczkobiorcę warunków ramowej umowy pożyczki.

W projekcie tym, w § 4 ust. 1, przewidziano, że każda pożyczka udzielna przez pożyczkodawcę jest oprocentowana w wysokości 4-krotności stopy kredytu lombardowego NBP, a za jej udzielenie naliczana jest prowizja wynosząca - w przypadku pożyczki spłacanej w jednej racie - 1% dla pożyczek udzielanych w na okres od 7 do 30 dni, natomiast w przypadku pożyczek z rozłożonym okresem spłaty prowizja uzależniona jest o długości tego okresu i zawierała się w przedziale od 13% (pożyczki na okres 12 miesięcy) do 30% (pożyczki na okres 1 miesiąca). Według 6 ust. 4 pożyczkodawca może przesłać pożyczkobiorcy wezwanie do zapłaty w formie pisemnej i/lub w formie wiadomości e-mail. Pożyczkobiorca zostanie obciążony za wezwanie do zapłaty w formie pisemnej i/lub wiadomości e-mail następującymi kwotami: po 20zł (každorazowo) za przesłanie pierwszego, drugiego, trzeciego i czwartego wezwania do zapłaty po odpowiednio 3, 6, 9 i 12 dniach kalendarzowych od daty upływu terminu spłaty pożyczki oraz 150 zł za przesłanie piątego wezwania do zapłaty po 15 dniach kalendarzowych od daty upływu terminu spłaty pożyczki. Jak zastrzeżono na wstępie projektu dokumentu, umowa ramowa miała zostać podpisana i odesłana na wskazany w ramce pod nagłówkiem adres. Natomiast pod tekstem właściwym projektu umowy ramowej wskazano miejsce na podpis pożyczkobiorcy i pożyczkodawcy. Również dla odstąpienia od umowy ramowej przewidziano formę pisemną dołączając do projektu wzór oświadczenia o odstąpieniu od umowy pożyczki. Do projektu umowy dołączono dokument zatytułowany „faktura nr. 9asyyk” z dnia 27 stycznia 2014 r., w którym wskazano kwotę pożyczki 600,00zł, okres pożyczkobrania 15 dni, termin wypłaty 27 stycznia 2014 r., a termin spłaty 11 lutego 2014 r.

/dowód:

- projekt umowy ramowej pożyczki wraz ze wzorem oświadczenia o odstąpieniu od umowy k. 22-25.

W dniu 31 października 2014 r. (...) Sp. z o.o. w W. (jako cedent) zawarła z Kancelaria (...) S.A. w K. (jako cesjonariuszem) umowę przelewu wierzytelności pieniężnych w stosunku do 1 705 dłużników, których lista miała stanowić załącznik nr 1 do tej umowy, mających wynikać z 1 705 umów pożyczek zawartych pomiędzy cedentem a każdym z dłużników, których wykaz miał stanowić załącznik nr 1 do tej umowy.

W dokumencie wskazanym jako załącznik do ww. umowy nie znajdowały się jakiegokolwiek dane pozwanego.

/dowód:

- umowa przelewu wierzytelności wraz z załącznikiem nr 1 k. 15-19v.

W treści pisma z dnia 28 listopada 2014 r. Kancelaria (...) S.A. adresowanego do pozwanego, znalazła się informacja o cesji wierzytelności oraz wezwanie do zapłaty kwoty 912,66 zł wraz z umownymi odsetkami w terminie 7 dni liczonymi od daty otrzymania wezwania.

/dowód:

- pismo z dnia 28.11.2014 r. wraz z potwierdzeniem nadania k. 20-21.

Sąd zważył, co następuje.

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do art. 339 § 1 k.p.c., jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. W tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa (§ 2).

Strona powodowa – Kancelaria (...) S.A. domagała się od pozwanego K. J. zapłaty kwoty 912,66 zł wraz z ustawowymi odsetkami wywodząc swoje roszczenie z faktu nabycia wierzytelności w tej kwocie, której źródło stanowi umowa pożyczki z dnia 27 stycznia 2014 r. Na kwotę tę, jak wskazano, składa się kwota udzielonej pożyczki – 600,00 zł, prowizja za udzieloną pożyczkę – 96,00 zł oraz koszty wezwań do zapłaty – 216,66 zł.

Pozwany K. J. nie wdał się w spór co do istoty sprawy i mimo zobowiązania nie złożył odpowiedzi na pozew oraz nie wniósł o przeprowadzenie rozprawy pod swoją nieobecność. W tych okolicznościach uznać należało, iż zachodziły przesłanki do zastosowania art. 339 § 1 i 2 k.p.c. i wydania przez tut. Sąd wyroku zaocznego.

Wobec powyższego Sąd oparł ustalenia dotyczące stanu faktycznego na twierdzeniach i dowodach z dokumentów zaofiarowanych przez stronę powodową. Przepis art. 339 k.p.c. pozwala przyjąć za prawdziwe okoliczności faktyczne przytoczone przez powoda, jeżeli nie budzą uzasadnionych wątpliwości co do zgodności z prawdziwym stanem rzeczy, a więc jeżeli nie są na przykład ze sobą sprzeczne lub nie są sprzeczne z twierdzeniami powoda o słuszności żadanego rozstrzygnięcia (zob. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 1973 r., III CRN 59/73, Biul. SN 1974, nr 1, poz. 4). Uznanie za prawdziwe twierdzeń pozwu nie zwalnia sądu od oceny zasadności żądania opartego na tych twierdzeniach (zob. orzeczenie SN z 15 września 1967 r., III CRN 175/67, OSNCP 1968, nr 8-9, poz. 142 oraz z 21 maja 1971 r., III CRN 99/71, Biul. SN 1971, nr 7-8, poz. 123; orzeczenie SN z 15 marca 1996 r., I CRN 26/96, OSNC 1996, nr 7-8, poz. 108; orzeczenie SN z 31 marca 1999 r., I CKU 176/97, Prok. i Pr. 1999, nr 9, s. 30). Negatywny wynik takiej analizy, powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo (zob. wyrok SN z dnia 7 czerwca 1972 r., III CRN 30/72).

W niniejszej sprawie wątpliwości Sądu dotyczą przede wszystkim legitymacji procesowej czynnej strony powodowej, wobec czego nie można było przyjąć za prawdziwe jej twierdzeń przytoczonych w pozwie. Otóż, aby ochrona prawna mogła być przez Sąd udzielona, z żądaniem jej udzielenia musi wystąpić osoba do tego uprawniona. Tymczasem w niniejszej sprawie strona powodowa nie wykazała czynnej legitymacji procesowej. Wprawdzie w uzasadnieniu pozwu wskazała ona, że na podstawie umowy cesji przejęła od (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. prawa do wierzytelności wobec pozwanego, niemniej przedłożone w poczet materiału dowodowego dokumenty nie wykazują powyższego.

W myśl art. 509 § 1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (art. 509 § 2 k.c.). Na skutek przelewu, wierzytelność cedenta (dotychczasowego wierzyciela) przechodzi na cesjonariusza (nabywcę wierzytelności) w takim stanie, w jakim dotychczas istniała. Zasadniczo cesja nie wpływa na kształt wierzytelności, zmienia się jedynie podmiot uprawniony do żądania świadczenia. Warunkiem skutecznego zawarcia umowy przelewu i rozporządzenia wierzytelnością jest to, aby była ona zindywidualizowana. Winien został określony stosunek prawny, z którego ona wynika.

W ocenie Sądu strona powodowa nie wykazała, aby nabyła jakąkolwiek wierzytelność względem pozwanego, mającą uprzednio przysługiwać (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Podkreślić bowiem należy, że z przedłożonych przez

stronę dokumentów prywatnych, a mianowicie uwierzytelnionej w trybie art. 129 § 2 k.p.c. kopii umowy przelewu wierzytelności z dnia 31 października 2014 r. wraz z załącznikiem nr 1 zawierającym zestawienie listy dłużników i nabytych wierzytelności, nie wynika aby przedmiotem umowy cesji były jakiegokolwiek zobowiązania pozwanego. Załącznik zawierający zestawienie listy dłużników nie obejmuje bowiem żadnej wierzytelności względem K. J., a zatem również tej mającej wynikać z umowy pożyczki z dnia 27 stycznia 2014 r. Na podstawie przedstawionych przez stronę powodową dokumentów nie można zatem stwierdzić, czy strona powodowa skutecznie nabyła wierzytelność od (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. względem pozwanego, co skutkowało oddaleniem powództwa.

Ponadto na marginesie Sąd zważył, że strona powodowa nie udowodniła również podstaw faktycznych dochodzonego roszczenia. Stwierdzić bowiem należy, że przedłożone przez stronę powodową dowody, zmierzające do wykazania, że pozwany w danym dniu i na określonych warunkach zaciągnął pożyczkę, nie pozwalają na ustalenie stanu faktycznego istotnego z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy. Co najwyżej, dowodzą one że poprzednik powodowej spółki - cedent rzekomej wierzytelności wobec pozwanego, dysponował danymi osobowymi pozwanego wymienionymi w treści rzekomo zawartej przez cedenta z pozwanym umowy pożyczki, a przedsięwzięte czynności skutkowały li tylko przygotowaniem projektu takiej umowy (o czym niżej). Świadczy o tym dodatkowo okoliczność, że projekt umowy miał zostać podpisany przez obie strony i doręczony na zasadzie wymiany korespondencji. Takich podpisów, nawet złożonych dla celów dowodowych, natomiast brak. We współczesnych realiach tymczasem fakt dysponowania danymi danej osoby wcale nie musi oznaczać, że wejście w posiadanie tych danych nastąpiło w ramach jakiegokolwiek umowy, nie wspominając już o ustaleniu jej treści.

Innymi słowy, dowód załączony przez stronę powodową i oznaczony jako ramowa umowa pożyczki nie stanowi dokumentu prywatnego w rozumieniu przepisów kodeksu postępowania cywilnego. Nie został on bowiem przez nikogo podpisany, a w szczególności nie zawiera podpisu pozwanego. Z treści uzasadnienia pozwu nie sposób wywnioskować jednoznacznie, w jakiej formie została zawarta umowa pomiędzy stronami. Można co prawda domniemywać, że chodziło o umowę zawieraną na odległość z wykorzystaniem Internetu, zwłaszcza że współcześnie nie sposób kwestionować dopuszczalności stosowania tego rodzaju metody składania oświadczeń woli. Jednocześnie jednak nie sposób nie zauważyć, że przedsiębiorca świadczący usługi na rzecz konsumentów zawierając umowy przez sieć internetową musi liczyć się w ramach ryzyka gospodarczego ze zwiększonym ryzykiem utrudnień w wykazywaniu podstaw faktycznych swych roszczeń i winien metodę ich ewentualnego wykazywania mieć na względzie już na etapie zawierania umów. Strona powodowa tymczasem nie przedstawiła żadnego jednoznacznego, wiarygodnego dowodu potwierdzającego, że pozwany rzeczywiście złożył oświadczenie woli o zawarciu umowy o treści takiej, jak w wydruku umowy ramowej pożyczki – w jakiegokolwiek formie. Dlatego równie prawdopodobne jest, że pozwany takie oświadczenie złożył, jak i to, że oświadczenie takie złożyła dowolna osoba posługująca się danymi pozwanego, a nawet potencjalnie możliwe jest, że oświadczenie takie wykreowano na potrzeby sprzedaży wierzytelności lub procesu. Sam wydruk projektu umowy bez jakiegokolwiek dowodu na okoliczność, by oświadczenie w niej zawarte złożył pozwany, nie jest wystarczający do tego, by uznać ją za zawartą i to zwłaszcza, że dokument ten – jak wynika z jego treści – miał zostać, a nie został, podpisany. Nie może też stanowić dowodu na okoliczność zawarcia przez pozwanego umowy pożyczki z dnia 27 stycznia 2014 r. wydruk mający stanowić dowód dokonania przelewu na rzecz pozwanego kwoty pożyczki (k. 26). Wydruk ten nie zawiera jakichkolwiek oznaczeń pozwalających na identyfikację sposobu jego wygenerowania, źródła podanych w nim danych, a w szczególności nie zawiera oznaczeń wskazujących, iż jest dokumentem nie wymagającym podpisu stosownie do przepisów prawa bankowego (zatem nim nie jest). Nie wiadomo, czy jest to wydruk z wewnętrznego systemu informatycznego strony powodowej, czy może z jakiegoś systemu bankowości internetowej (co wątpliwe zważywszy na formę tego dokumentu, który nie zawiera żadnych identyfikujących oznaczeń). Powyższego nie zmienia fakt poświadczenie tego dokumentu za zgodność z oryginałem przez profesjonalnego pełnomocnika, gdyż sama jego treść uniemożliwia weryfikację, czym faktycznie pozostaje pierwotna wersja dokumentu. Tym samym w ocenie Sądu nie dowodzi on ani zawarcia umowy, ani faktycznego przekazania jakiegokolwiek pieniędzy pozwanemu. Znamiennym przy tym pozostaje, że zgodnie z postanowieniami umowy ramowej pożyczki pożyczkobiorca miał zaakceptować jej warunki m.in. poprzez dokonanie opłaty rejestracyjnej za pomocą przelewu bankowego, bądź weryfikacji danych za pomocą alternatywnego rozwiązania w postaci aplikacji KontoConect. Strona powodowa nie wskazała natomiast w jaki sposób w rzeczywistości odbyła się

rzeczona weryfikacja, ani nie przedstawiła dowodu na tę okoliczność w postaci chociażby potwierdzenia wykonania przez pozwanego stosownego przelewu na konto pożyczkodawcy.

Zdaniem Sądu strona powodowa nie udźwignęła ciężaru udowodnienia faktów, z których wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne. Podkreślić przy tym trzeba, że samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności (art. 227 k.p.c.) powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą (por. wyrok SN z dnia 22 listopada 2001 r., sygn. I PKN 660/00, Wokanda 2002/7-8/44). Stosownie do treści art. 232 k.p.c. obowiązek wskazania dowodów obciąża przede wszystkim strony, a w myśl art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Oznacza to, że ten, kto powołuje się na przysługujące mu prawo, występując z żądaniem obowiązany jest udowodnić okoliczności faktyczne uzasadniające to żądania. Chodzi tu o fakty, które mają istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, wykazujące istnienie prawa.

Zgodnie z obowiązującą w postępowaniu cywilnym zasadą kontrydiktoryjności sąd nie ma obowiązku zarządzania dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzania z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 r., sygn. I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76). Dopuszczenie dowodu z urzędu jest co do zasady prawem, a nie obowiązkiem sądu. W związku z powyższym, jeżeli materiał dowodowy zgromadzony przez strony nie daje podstawy do dokonania odpowiednich ustaleń faktycznych sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z nieudowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów.

Mając na uwadze powyższe rozważania oraz treść art. 232 k.p.c. to strona powodowa była obowiązana przede wszystkim wykazać nabycie wierzytelności wobec pozwanego i z tego obowiązku się nie wywiązała, co skutkowało oddaleniem powództwa. Okoliczność przejścia wierzytelności ściśle określonej na rzecz nabywcy (istnienie legitymacji czynnej) jest okolicznością istotną, którą sąd bierze pod uwagę z urzędu. Obowiązkiem strony powodowej było wykazanie nabycia konkretnej wierzytelności przysługującej wobec pozwanego, czego jednak nie uczyniła. Biorąc powyższe pod uwagę orzeczono jak w sentencji wyroku.